

Skupaj za rise s Hudo risinjo, Pogumnim Maksom in novim dokumentarnim filmom

V ljubljanskem Kinodvoru je bil 11. septembra 2023 premierno prikazan nov dokumentarni film **Skupaj za rise**, ki govori o prizadevanjih projekta LIFE Lynx za rešitev risov pred ponovnim izumrtjem. Skupaj s filmom sta bili predstavljeni tudi novi knjigi o risih za otroke, **Huda risinja** in **Pogumni Maks**, avtorjev **Boštjana Gorenca Pižame** in **Dese Muck**.

Risom v Sloveniji in Hrvaški grozi ponovno izumrtje. Njihova največja grožnja je parjenje v sorodstvu, zato so v okviru projekta LIFE Lynx v Slovenijo in Hrvaško pripeljali 18 risov, ki bodo osvežili kri in populaciji pomagali preživeti. Projekt je združil strokovnjake, raziskovalce, naravovarstvenike in lovce iz petih evropskih

držav, z enotnim ciljem – rešiti rise pred ponovnim izumrtjem. Poleg doselitev se mednarodna ekipa ukvarja tudi s spremljanjem risov, preprečevanjem nezakonitega lova in sprejemanjem te velike zveri med lokalnimi prebivalci. V številne aktivnosti so vključeni tudi lovci iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Romunije in Slovaške. Podobno kot leta 1973, ko so lovci in gozdarji rise ponovno pripeljali v slovenske gozdove, imajo tudi v tem projektu ključno, aktivno vlogo. »Film prikazuje le del truda, ki je potreben za revitalizacijo nekoč iztrebljene vrste, zato si želim, da v prihodnje taki projekti, kot je LIFE Lynx, ne bi bili več potrebni,« je poudaril koordinator projekta LIFE Lynx, **Rok Černe** z Zavoda za gozdove Slovenije.

Slika 1: Plakat dokumentarnega filma – Skupaj za rise

Slika 2: Rok Černe na premieri dokumentarnega filma. Foto: Tina Čadež Dolenc

Aktivnosti projekta sta skrbno beležila snemalca in režiserja filma, Timotej Vrtnik in Gregor Šubic. Vsak pomembnejši dogodek projekta sta posnela in za številne od njih pripravila tudi kratke videe, ki so dostopni na YouTube kanalu LIFE Lynx. Film je nastajal pet let, od leta 2019 dalje, ko so v okviru projekta LIFE Lynx v Slovenijo preselili prvega risa, Goruja. Zaključek projekta bo konec marca prihodnje leto, do takrat pa si bo film Skupaj za rise možno ogledati na različnih dogodkih projekta LIFE Lynx.

V okviru projekta so v šestih letih delovanja poleg doselitev risov potekale tudi številne druge aktivnosti; mnoge od njih so povezane s predstavitvijo risov in projekta javnosti. S programom Mladi varuhi risa so bili v projekt aktivno vključeni mladi iz devetih slovenskih šol, prek lokalnih posvetovalnih skupin pa so v projektu sodelovali prebivalci z območij izpustov risov v naravo. Posneli smo tudi dva dokumentarna filma,

Risova pot (2018) in Skupaj za rise (2023) ter v sodelovanju s priznanima slovenskima avtorjema, Deso Muck in Boštjanom Gorencem – Pižamo, strokovno podprli izdajo dveh otroških knjig o risih.

»Besedilo je nastalo na povabilo ekipe LIFE Lynx in s hudomušnimi ilustracijami Jake Vukotiča izšlo pri Založbi MIŠ. Prvenstveno je knjiga namenjena bralkam in bralcem prve triade, malce mlajšim pa jo lahko berete starši,« je povedal avtor knjige Huda risinja, **Boštjan Gorenc – Pižama**. Pogumni Maks avtorice **Dese Muck** je sicer namenjen otrokom druge triade osnovne šole, toda pritegne tudi starejše bralce, saj zgodbe v knjigi temeljijo na resničnih risih in njihovih prigodah.

Več informacij o projektu je objavljenih na www.lifelynx.eu.

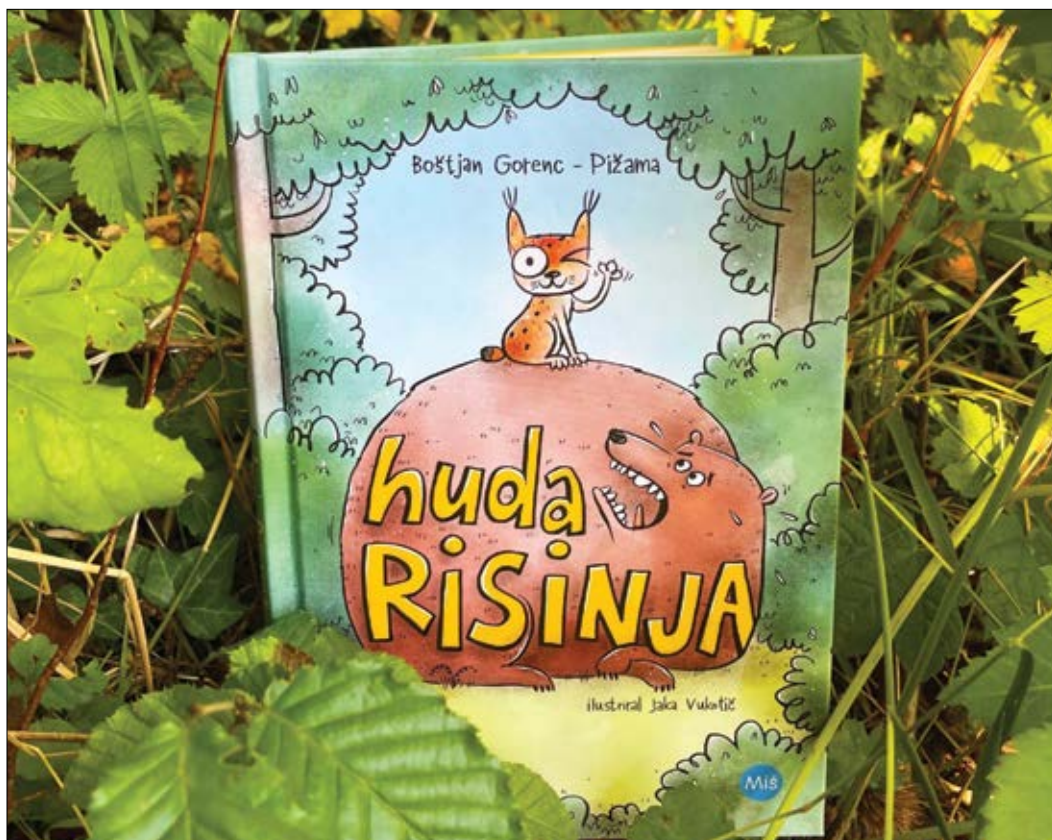
Besedilo: Maja SEVER
Fotografije: LIFE Lynx

Slika 3: Boštjan Gorenc – Pižama. Foto: Simon Pelko

Slika 4: Knjiga Pogumni Maks. Foto: Primož Šenk, Zavod za gozdove Slovenije

Slika 5: Knjiga Huda risinja. Foto: Boštjan Gorenc – Pižama